

Wikipediaan kirjoittaminen oppimistehtävänä – toimiiko?

Eero Sormunen - Tampereen yliopisto

Heidi Eriksson - Tampereen lukiokoulutus

ITK 2012
20.4.2012

Esityksen jäsenitys

- Tieto haltuun –hankkeen esittely
- Miksi Wikipedia?
- Kaksi kokeilukurssia
- Aineistojen keruu ja analyysi
- Tuloksia
- Pohdintaa

TIETO HALTUUN

Tietopalvelujen ja tiedonhankinnan kehittäminen verkostoituvassa lukio-opetuksessa

OPH:N RAHOITTAMA
OPPIMISYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISHANKE
2008-2010
JATKOHANKE 2010-2012
PROJEKTISUUNNITTELIJA HEIDI ERIKSSON

Tiedonhallinnan taidot

1. **Opiskelija osaa määritellä tutkimusongelmansa**
 - Rajaa aiheensa, valitsee hakustrategiansa ja hakusanansa
2. **Opiskelija tunnistaa erityyppiset tiedonlähteet**
 - Tuntee tärkeimmät tiedonlähteet, hakee tietoa useista lähteistä sekä arvioi tiedon luotettavuutta
3. **Opiskelija käyttää tietoa tehokkaasti**
 - Luo synteesin valikoimastaan tiedosta eettiset ja oikeudelliset näkökulmat huomioiden

**Eli valmiudet itsenäiseen tiedonhallintaan jatko-
opinnoissa ja elämässä!**

Tavoitteita ja keinoja

1. Tiedonhallintataitojen opetus lukioihin
 - Oppitunnit opiskelijoille
 - Tuki ja koulutus opettajille
 - Opetusmallien ja -materiaalien kehittäminen
 - Opetussuunnitelman täydentäminen
2. Verkon mahdollisuudet opetuskäyttöön
3. Lukioden kirjastopalvelut ajan tasalle

Tiedonhaun työkalupakki

= 75 min oppitunti

- Informaatikko vierailee tunnilla opettajan pyynnöstä
- Tunti räätälöidään kurssiin sopivaksi
- Sisältö:
 - Kurssikohtaiset tiedonlähteet
 - Tiedonhaun perusteet
 - Lähdekritiikki ja tiedon arviointi
 - Tekijänoikeudet lyhyesti
- Lisäksi vieriovetusta

Wikipedia tiedonhallinnan opetuksessa

- Merkityksellinen opiskelukonteksti
 - Tuttuus, käyttökokemukset
 - ”oikea” koulun ulkopuolinen foorumi
- Genren vaatimukset toimintaraamina
 - Moderniin tietokäsitykseen perustuva
 - Yhteisöllisyys
- Kirjoittaminen tiedonhankinnan ohjauksen lähtökohtana

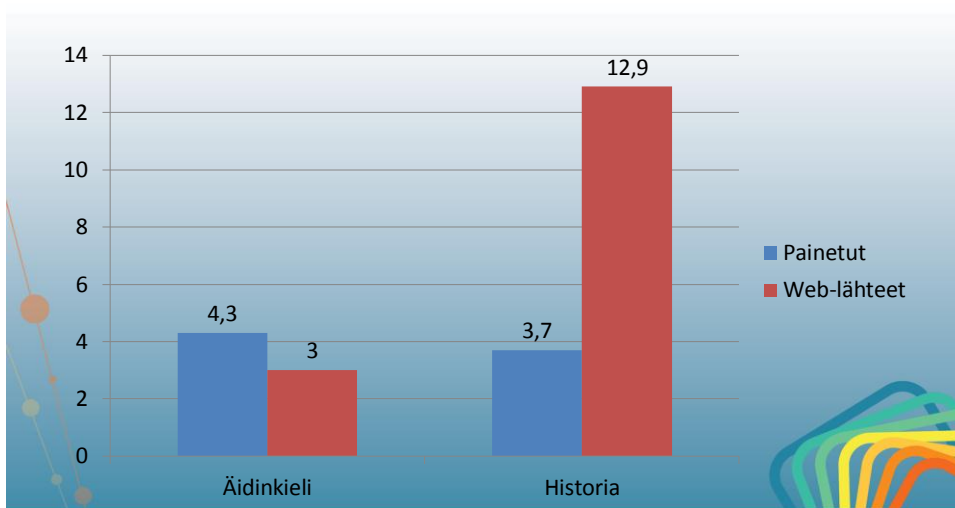
Kokeilukurssit

• Historia – 28 oppilasta 7 ryhmässä – artikkeli koulun wikiin – aihe: Suomi 1918-39 – kesto 3 viikkoa, sis. kirjastokäynnin – sijainen 2 tunnilla, väljätkö ohjaus tunnilla – itsearviointi, opettajalta kirjall. palaute	• Äidinkieli – 30 oppilasta 10 ryhmässä – artikkeli Wikipediaan – aihe: klassikkoteos – kesto 5 viikkoa, sis. kirjastokäynnin – pohjustus: teosanalyysi, tiiviimpi ohjaus tunnilla – itsearviointi, opettajalta kirjall.–palaute

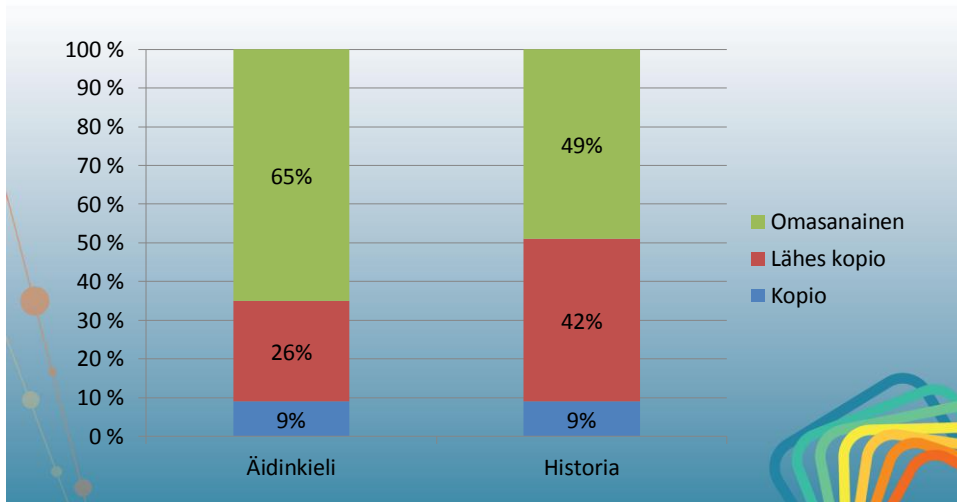
Aineiston keruu

- Alku- ja loppukysely (henk.koht.)
- Tilanne- ja loppuhaastattelut (ryhmät)
- Tuntimuistiot
- Kurssiaineistot
- Opettajan ohjeet, väliraportit, opettajan arviot, itsearvioinnit, jne
- Artikkelit, teosanalyysit (ÄK)
- Lähteet

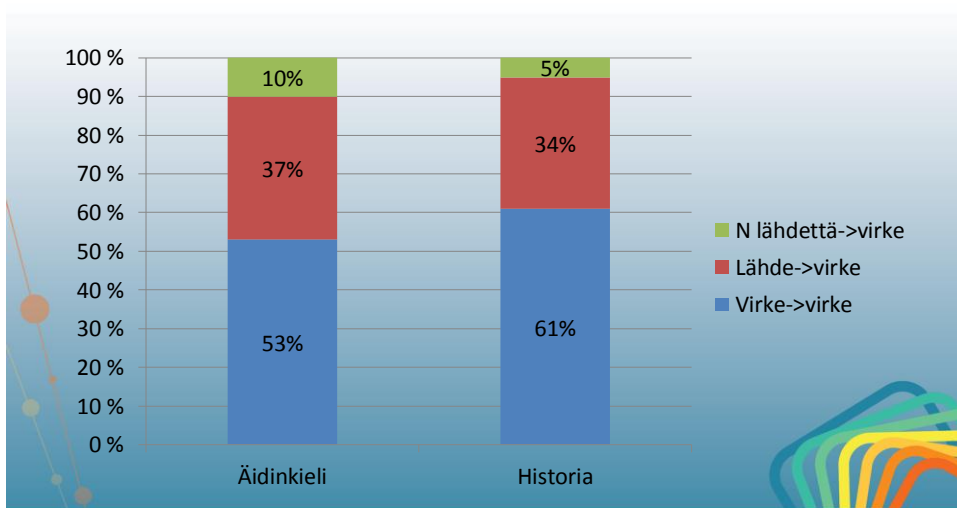
Käytetyt lähteet per artikkeli

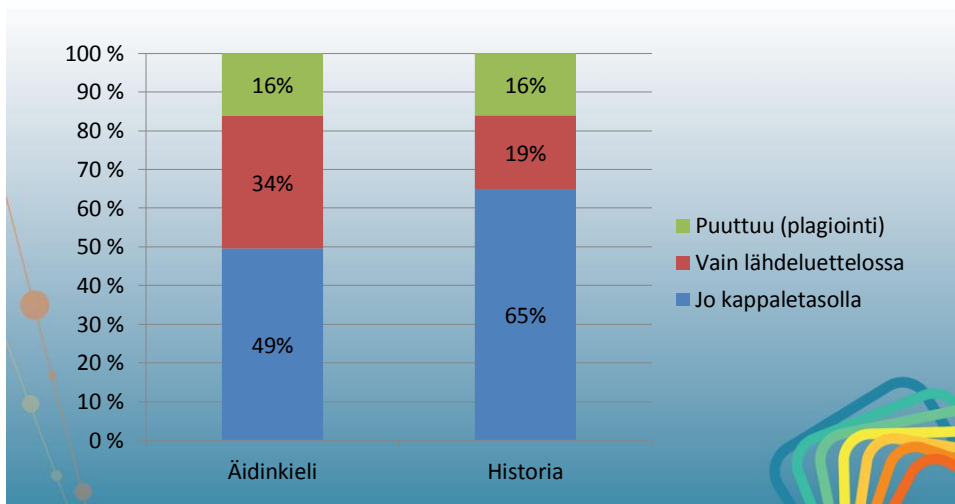
Kopioidut vs. omasanaiset virkkeet

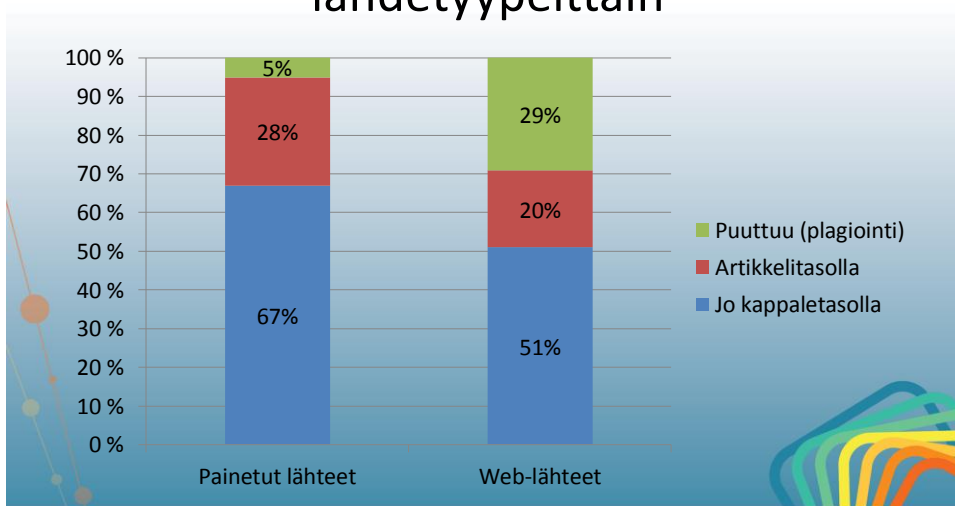
Tekstin tiivistäminen

Viittaaminen ja plagiointi

Viittaaminen ja plagiointi lähdetyypeittäin

Ryhmien työskentelyn laadullinen tarkastelu

- Aineistona tilanne- ja loppuhaastattelut
- Aktiviteetit/meta-aktiviteetit
 - Tiedonhankinta; lähteiden arviointi; lähteiden lukeminen; lähteistä kirjoittaminen
 - Prosessin suunnittelu ja seuranta; sisällön suunnittelu ja arviointi
- Ryhmätyöskentelyn muodot
 - Yksin työskentely; koordinoitu rinnakkain työskentely; delegointi; parityöskentely; ryhmätyöskentely
- Työskentelytavan perustelut
- Analyysi kesken...

Pohdintaa oppimistehtävistä

- Wikipedian hyödyntämiseen paljon mahdollisuuksia, tehtävien muuntelu
- Ei liian laajoja aihe-aihoita
- Aiheen kehittelyn ohjaukseen panostettava
- Lopputuotoksen malli selväksi (genre-ajattelu, kohderyhmä)
- Riittävästi aikaa ja välietappeja

Pilottikurssilta opittua

- Kontaktien luonti, yhteistyö ja valmistelu!
- Kädestä pitäen kirjastoon
- Copy-paste on tapa kirjoittaa, riippumatta lähteen muodosta
- Kirjan käyttö vierasta
 - Silmäys, hylkäys
 - Sisällysluettelo ja hakemistoa ei käytetty
 - Kirjasarjojen käyttö vaikeaa
- Nuori ei pelkää netissä
 - Ratkaisivat usein itse ongelmat Wikipediaan kirjoittamisessa

Lue kurssin toteutuksesta
<http://www.peda.net/openkortti>

Lisätietoja

Tieto haltuun -hanke

- <http://tietohaltuun.wordpress.com/>
- Heidi Eriksson, Tampereen lukiokoulutus

Know-Id –hanke

- <https://www12.uta.fi/blogs/know-id/>
(myös tämän esityksen kalvot saatavissa täältä)
- Eero Sormunen, Tampereen yliopisto